

Dr. sc. Vinko Kandžija

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci
e-mail: kandzija@efri.hr

Dr. sc. Igor Živko

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru
e-mail: igor.zivko@sve-mo.ba

Mr. sc. Branimir Skoko

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru
e-mail: bskoko@sve-mo.ba

TRANSPARENTNOST I KONVERGENCIJA U KOMUNIKACIJI SREDIŠNJIH BANAKA U ZEMALJA JUGOISTIČNE EUROPE

UDK / UDC: 336.711(1-12)(4)

JEL klasifikacija / JEL classification: E58

Pregledni rad / Review

Primljeno / Received: 27. veljače 2009. / February 27, 2009

Prihvaćeno za tisak / Accepted for publishing: 09. lipnja 2009. / June 09, 2009

Sažetak

U provedbi monetarne politike središnje banke trebaju ostvariti komunikaciju s javnošću, posebice s financijskim institucijama, sudionicima financijskih tržišta i, u konačnici, sa širom javnošću. Komunikacija monetarnih vlasti mora biti transparentna, u potpunosti jasna i razumljiva.

U radu će biti razmatran teorijski okvir koncepta transparentnosti u djelovanju središnjih banaka te potreba i polja usklađivanja vertikalne komunikacije središnje banke s javnošću zemalja jugoistočne Europe sa standardima EU.

Ključne riječi: središnja banka, komunikacija, transparentnost, konvergencija.

1. UVOD

Za oblikovanje i provođenje monetarne politike, u svakoj zemlji zadužena je središnja banka. Ona predstavlja vrhovnu monetarnu vlast. Zapravo je riječ o stožernoj instituciji u financijskog sustavu svake zemlje. Značenje središnje banke za gospodarstvo i financijski sustav ogleda se kroz funkcije:

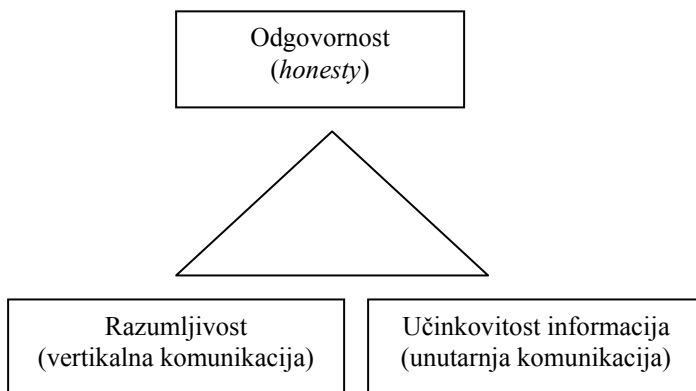
- kreiranje novca,
- kreditiranje države i njezinih agencijama,

- osiguravanje likvidnosti poslovnih banaka obavljajući funkciju posljednjeg utočišta «lender of last resort»,
- reguliranje i nadzor bankarskog sektora i drugih nebankarskih financijskih institucija,
- analiziranje informacija iz financijske i realne ekonomije.

Glavna funkcija središnje banke je oblikovanje, prihvaćanje i kontroliranje provedbe nacionalne monetarne politike radi potpore implementaciji ekonomske politike zemlje. Kroz proces komunikacije, središnje banke trebaju objasniti javnosti postavljene ciljeve u monetarnoj politici i utvrđene instrumente za ostvarenje postavljenih ciljeva, kao i razloge zbog kojih su takve odluke donesene. Tijekom komuniciranja s javnošću središnje banke ne smiju podizati razinu neizvjesnosti. Kako bi osigurale zadane ciljeve, u komunikaciji se monetarne vlasti sučeljavaju s naraslom potrebom da prezentiraju i učine razumljivim pokazatelje monetarne politike u budućnosti. Transparentnost u komunikaciji monetarnih vlasti općenito označava povećanje raspoloživih informacija o ekonomskom, socijalnom ili političkom okruženju potrebnih investitorima, kreditnoj sposobnosti zajmotražitelja, sposobnosti javnih tijela i institucija u pružanju usluga (obrazovanje, zdravstvo i sl.), monetarnoj i fiskalnoj politici. Objavljivanje samo jednoga dijela informacije vezane uz monetarnu politiku, može destabilizirati tržište i povećati volatilnost kamatnih stopa. Razumljivost, dostupnost, točnost, pravovremenost informacija ključni su čimbenici transparentnosti komunikacije monetarnih vlasti u praksi.

2. KOMUNIKACIJA SREDIŠNJE BANKE

Monetarna politika mora biti promatrana kao niz koraka od komunikacije do akcije, od najave do odluke. Dva su oblika komunikacije središnje banke: unutarnja (*internal communication*) komunikacija, kroz strukturu središnje banke, i komunikacija s javnošću, tj. vertikalna komunikacija (*vertical communication*). U ovom obliku komunikacije središnja banka je sučeljena s problemom osiguranja monetarne transparentnosti. Javnost mora razumjeti i znati interpretirati učinke strategije monetarne politike (slika 1.).

Izvor: Winkler, B.: *Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making*, ECB, Working paper No. 26, 2000, str. 15.

Slika 1. Trokut transparentnosti strategije monetarne politike

Središnje banke biraju svoje strategije monetarne politike pozicionirane na različitim točkama na prikazanom trokutu. Trokut prikazuje izbor „trade off“ između načela monetarne transparentnosti. Odnos u monetarnoj politici predstavlja stupanj kompatibilnosti informacija koje su u vanjskoj komunikaciji i aktualne strukture informacija u internoj komunikaciji. Povezivanje učinkovitosti unutarnje komunikacije te efektivnost i jasnoća vanjske komunikacije središnje banke traži *trade off*.

Komunikacija središnjih banaka s javnošću danas se smatra sastavnicom procesa donošenja odluka u monetarnoj politici. Dostupnost informacija vezanih uz realizaciju te funkcije bit je transparentnosti u radu i komuniciranju središnje banke. Središnje banke trebaju informacije učiniti dostupnima javnosti uz pomoć radija, televizije, novina, a danas i preko Interneta, u pisanom ili usmenom obliku. Problemi koji se mogu pojaviti za korisnike informacija su prije svega nerijetko troškovi njihova pribavljanja, ali i problemi razumijevanja sadržaja određenih poruka. Stoga je bitno da središnja banka pripravi informacije koje zadovoljavaju nekoliko kriterija;

- jednostavan pristup (informacija raspoloživa svima),
- relevantnost, kvaliteta i realnost informacija (informacije moraju biti točne, pravovremene, potpune i prezentirane jednostavnim i razumljivim terminima i dostupne).

3. POJMOVNO ODREĐENJE I OBLICI TRANSPARENTNOSTI U KOMUNIKACIJI MONETARNIH VLASTI S JAVNOŠĆU

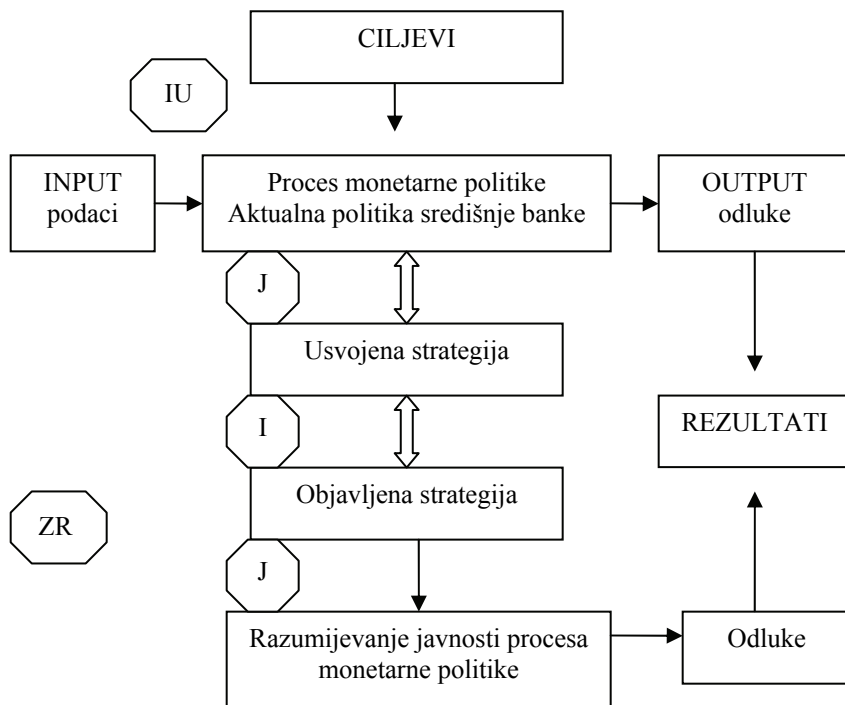
Transparentnost monetarne politike zahtijeva od središnje banke da osigura javnosti bitne informacije o postavljenom cilju monetarne politike, strategiji i odlukama u vođenju monetarne politike, kao i o svojim procedurama, na jasan, potpun i pravovremen način. Transparentnost pomaže javnosti da shvati prirodu i obilježja monetarne politike koju jedna zemlja realizira, što čini monetarnu politiku učinkovitijom i s kredibilitetom. Transparentnost nije pretpostavka za izgradnju kredibiliteta središnje banke, ali je ipak pritom unaprjeđuje, što se posebno odnosi na kontinuiran rad na zacrtanim ciljevima, a ne objašnjavanjem pozadine tih aktivnosti. Najbolji primjer rečenoga je Swiss National Bank koja daje vrlo malo informacija vezanih za svoje djelovanje, ali uživa visok stupanj kredibiliteta za ne samo nacionalnu nego i svjetsku javnost.

Transparentnost utječe na realni i financijski sektor u jednoj zemlji, na povjerenje javnosti i na nositelje politike. Postoje i druge prednosti koje donosi transparentnost u radu središnje banke:¹

- smanjuje «asimetriju informacija» između središnje banke i privatnog sektora,
- pomaže središnjim bankama da svladaju prepreke u svojim nastojanjima da uklone asimetričnost informacija i utječu na percepciju privatnog sektora; jača odgovornost i kredibilitet središnjih banaka,
- osigurava veću fleksibilnost u stabilizaciji ekonomske neravnoteže,
- smanjuje političke manipulacije monetarnom politikom,
- smanjuje inflaciju.

---

¹ P. M. Geraats.: Why adopt transparency? The Publication of Central Bank Forecasts, ECB Working Paper No. 41, 2001, str. 8.

Izvor: Winkler, B.: *Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making*, ECB, Working paper No. 26., 2000, str. 16.

Slika 2. Konceptualni okvir za transparentnost središnjih banaka

Horizontalna (interna) komunikacija središnje banke njezine interne aktivnosti u prikupljanju i obradi podataka kako bi se u skladu s dobivenim informacijama i utvrđenim ciljevima monetarne politike donijele prikladne odluke. Dimenzija uspješne komunikacije očituje se kada se promatra vertikalna komunikacija. U ovom obliku komunikacije središnje se banke susreću s problemom transparentnosti, posebno u vezi s razumijevanjem javnosti, kao i sposobnosti središnje banke da tu informaciju odašilje na jasan i razumljiv način. U obavljanju svoje zadaće prikupljanja i obrade informacija te donošenja odluka u okviru monetarne politike, središnja banka mora voditi računa o kriteriju informacijske učinkovitosti (IU). Informacije odaslane javnosti moraju zadovoljiti kriterije jasnoće (J) i iskrenosti (I).² Posljednja mjera uspješne komunikacije je stupanj zajedničkog razumijevanja (*common understanding*) koja označava stupanj jednakog interpretiranja i razumijevanja monetarne strategije i za središnju banku i za javnost.

² Iskrenost označava stupanj razumijevanja donesenih strategija od monetarne vlasti i njezine percepcije kod javnosti.

Kako bi djelovanje središnjih banaka bilo transparentno, potrebno je omogućiti javnosti da spozna projekcije budućih ekonomskih kretanja i ciljeve nositelja monetarne vlasti. Javnost bi trebala znati kako su nositelji monetarne vlasti na temelju pravila i procedura izradili prijedlog monetarne politike, te kakve su odluke donesene. Bitno je izvješćivati javnost o cijelom procesu izvršavanja politike i o rezultatima koje je provedba politike donijela za nacionalnu ekonomiju. Kako je transparentnost monetarne politike složena pojava, može se razlikovati nekoliko njezinih oblika:

- otvorenost u svezi s ciljevima politike – politička transparentnost (*political transparency*),
- objavljivanje ekonomskih podataka, modela i ekonomskih predviđanja – ekonomska transparentnost (*economics transparency*),
- informiranje o ciljevima i strategijama monetarne politike – transparentnost procedura (*procedural transparency*),
- objavljivanje odluka u monetarnoj politici i informacija o budućim aktivnostima – transparentnost politike (*policy transparency*),
- otvorenost u implementaciji odluka monetarne politike, intervencijama na tržištu i kontroliranju pogrešaka – operativna transparentnost (*operational transparency*).

Svi pobrojani oblici ujedno su i mogući aspekti promatranja monetarne transparentnosti u radu jedne središnje banke. Brze promjene financijskog okruženja traže u razvijenim financijskim sustavima, pogotovo u «tržišno dominantnim» financijskim sustavima, veću monetarnu transparentnost. Transparentnost bi trebala učiniti razumljivim ciljeve i procedure monetarne politike, smanjiti neizvjesnost, volatilnost i troškove antiinflacijske monetarne politike.

Istraživanje i ocjena transparentnosti u komuniciranju monetarnih vlasti može se provesti kroz *ex-ante* i *ex-post* analizu.³ *Ex-ante* transparentnost u komunikaciji monetarnih vlasti može se istraživati analizom stupnja usvojenost Kodeksa dobre prakse u transparentnosti monetarnih politika i financijskih politika u promatranim zemljama.⁴ Tim kodeksom pokušala se odrediti prihvatljiva praksa transparentnosti u radu središnjih banaka u njihovu vođenju monetarne politike te financijskih agencija u vođenju financijske politike.⁵ Za potrebe ovog rada istražiti

³ V. Kandžija, I. Živko, B. Skoko: Transparentnost u komunikaciji Internetom monetarnih vlasti s javnošću tranzicijskih zemalja, Informatologia No. 1, CCA, 2006. str. 77.

⁴ Kodeks je razvijen u suradnji Interim komiteta i Banke za međunarodna poravnanja 1998. godine. Kodeks čine načela usmjerena na: jasnoću uloge, odgovornosti i ciljeva središnje banke; otvorenost procesa kreiranja i izvješćivanja o odlukama u monetarnoj politici od strane središnjih banaka; raspoloživost informacija vezanih uz monetarnu politiku, odgovornost i osiguranje integriteta središnjih banaka.

⁵ Code of Good Practices on Transparency in Monetary and Financial Policies: Declaration of Principles, <http://www.imf.org/external/np/mae/mft/code/index.htm>

će se *ex-post* transparentnost središnjih banaka u vođenju monetarne politike kroz analizu frekvencije (učestalosti) objavljivanja i pravovremenosti objavljivanja bilanci središnjih banaka zemalja jugoistočne Europe u 2008. godini.⁶ U istraživanju će se koristiti jednostavnim testom, Hanke i Sekerke 2002., kojim se središnja banka smatra transparentnom ako osigurava informacije iz svoje bilance i izvanbilančne evidencije i objavljuje zakone na web-stranici.⁷ Za ocjenu transparentnosti bitna je učestalost (frekvencija) i pravovremenosti u kojemu središnje banke objavljuju bilance. Učestalost (frekvencija) se definira kao vremenski interval u kojemu se podaci objavljuju, dok pravovremenost predstavlja vremenski jaz između završetka razdoblja za koje je izvješće sastavljeno i dana kada je objavljeno (tablica 1. i 2.).

Tablica 1.

Frekvencija objavljivanja bilance središnjih banaka tranzicijskih zemalja putem Interneta

Moguća frekvencija objavljivanja	Rezultati
Tjedno ili češće	-
Mjesečno ili češće	da
Manje često nego mjesečno	-

Izvor: autori

Tablica 2.

Pravovremenost objavljivanja bilance središnjih banaka tranzicijskih zemalja putem Interneta

Pravovremenost	Rezultati
Manje od jednog mjeseca	da*
Manje od dva mjeseca	-
Manje od tri mjeseca	-
Manje od šest mjeseci	da
Manje od jedne godine	-

Izvor: autori

Prema kriteriju učestalosti publiciranja podataka, središnje banke zemalja u jugoistočnoj Europi moguće je uvrstiti u najbrojniju skupinu banaka, tj. središnje banke koje objavljuju svoja izvješća mjesečno. Tu skupinu čini 85 banaka od 118 banka obuhvaćenih anketiranjem Hanka i Sekerka 2002. Promatrajući transparentnost u radu središnjih banaka s gledišta pravovremenosti, može se zaključiti kako su središnje banke tranzicijskih zemalja ponovno u vrhu transparentnih banaka.

⁶ Zemlje uključene u analizu transparentnosti središnjih banaka: Albanija, BiH, Crna Gora, Republika Hrvatska, Makedonija i Srbija.

⁷ S. Hanke, M. Sekerke: A shroud of secrecy, The Central banking Publications LTD., Quarterly Journal, Vo. XIII, No. 1., 2002, str. 131-135

Središnje banke zemalja jugoistočne Europe trebaju osigurati kontinuirani tijek informacija o visini i strukturi deviznih pričuva, o promjenama u deviznim pričuvama i o razlozima tih promjena. Također, potrebno je izvješćivati javnost o rizici kojima se središnja banka izlaže kroz strukturu deviznih pričuva. Prezentirati je potrebno strategije investiranja i načela upravljanja portfeljem. Drugi ključni element u vođenju monetarne transparentnosti je transparentnosti informacija vezanih za bankovni sustav. Središnje banke trebaju osigurati informaciju o stanju bankovnog sustava i njegovim aktivnostima. Središnje banke poradi unapređenja monetarne transparentnosti trebaju organizirati tiskovne konferencije i trening programe za novinare koji prate ekonomske teme, kako bi se poboljšalo razumijevanje podataka i informacija što ih publicira središnja banka a vezane su za monetarnu politiku, bankovni sustav i platnu bilancu zemlje.

4. KONVERGENCIJA DIJALOGA MONETARNIH VLASTI JUGOISTOČNE EUROPE STANDARDIMA EU

Tijekom procesa komunikacije središnje banke trebaju objasniti javnosti postavljene ciljeve u monetarnoj politici i utvrđene instrumente za ostvarenje postavljenih ciljeva, kao i razloge zbog kojih su takve odluke donesene. Transparentnost monetarne politike predstavlja potrebu središnje banke da osigura javnosti bitne informacije o postavljenom cilju monetarne politike, strategiji i odlukama u vođenju monetarne politike, kao i svojim procedurama na jasan, potpun i pravovremen način. U dijalogu monetarnih vlasti s javnošću, na temelju iskustva središnjih banaka razvijenih ekonomija, središnje banke zemalja u jugoistočnoj Europi u institucionalni okvir trebaju uvesti procedure i praksu:

- izvještavanja i objavljivanja,
- objavljivanja sažetka minuta („summary minutes“),
- objavljivanja rezultata glasovanja,
- monetarnog dijaloga s parlamentom.

Zakonom o središnjim banaka trebale bi se propisati vrste publikacija i frekvencije njihova objavljivanja, kao i izvještavanja javnosti.⁸ Godišnja izvješća središnje banke trebala bi omogućiti dijalog monetarne vlasti s parlamentom oko monetarne politike koja se provodi u tekućoj i prethodnim godinama, kao i planovima za buduće razdoblje.⁹ Također se od središnjih banaka očekuje kvartalno

⁸ FED dnevno objavljuje od veljače 1994. godine odluke u sferi monetarne politike.

⁹ U ovakvim izvještajima ECB pojašnjava poduzete odluke u okviru monetarne politike, konkretno u novonastalom inflatornom okruženju i učincima na stabilnost cijena. ECB trebala bi objasniti projekcije inflacije, komentirati projekcije drugih financijskih institucija i usporediti ih sa zadanim zacrtanim ciljevima. ECB je pozvana objasniti javnosti načine na koje će podupirati opće ekonomske politike zajednice s pomoću monetarne politike.

objavljivanje izvještaja o aktivnostima središnje banke.¹⁰ S pomoću izvještavanja i objavljivanja u dijalogu monetarne vlasti s javnošću preuzimaju odgovornost za monetarnu politiku. Središnje banke u komunikaciji moraju naglašavati neovisnost monetarne politike. Neovisnost središnje banke bit će unaprijeđenja stvaranjem pravnog okvira kojim se sprječava politički utjecaj na nominaciju ili izbor članova tijela središnjih banaka. Parlament bi trebao imati političku snagu procjene kandidata kroz niz razgovora kako bi se upravljalo javno mišljenje.

Zaključci tijela središnje banke trebali bi imati karakter povjerljivoga. No ta ista tijela mogu učiniti svoje zaključke slobodnim za javnost. Praksa ECB je uvođenje objavljivanja sažetka minuta održanih sastanaka. Konvergencija monetarnog dijaloga na tom planu od središnjih banaka traži objavljivanje donesenih odluka, razloge njihova donošenja te argumente za ili protiv njihova donošenja.¹¹ Također je bitno donesene odluke staviti u vezu s drugim politikama kako bi se načinila sigurna baza za donošenje odluka na financijskom tržištu.¹²

Objavljivanje rezultata glasovanja daje za pravo očekivati kako će se svi članovi tijela ponašati u skladu sa svojim mandatima i stalo nastojati da opravdavaju svoje pozicije u tijelima. Na taj se način također putem monetarnog dijaloga pokušava dati visok stupanj neovisnosti i integriteta članovima tijela u procjeni danih situacija, a ujedno i unapređenje neovisnosti monetarnih vlasti.

Prezentacija godišnjih izvješća i kvartalni sastanci u svezi s ekonomskim ili monetarnim događajima članova savjeta središnje banke s članovima parlamenta predstavlja monetarni dijalog. Monetarni dijalog Europskog parlamenta i ECB razvijen je kako bi se izbjegnula nerazumijevanja koja mogu imati negativan učinak na tržišta, izazivajući špekulacije. U okviru monetarnog dijaloga s parlamentom potrebno je raspravljati o četiri polja monetarne politike:¹³

- koncept monetarne politike i strategije,
- doprinos središnje banke razvoju i zaposlenosti,
- značenje eura na međunarodnom planu,
- transparentnost i druga pitanja.

U zemljama jugoistočne Europe još uvijek nije napravljan dostatan pomak u izgradnji transparentnosti i njezinoj konvergenciji prema standardima EU. Ne treba zaboraviti kako kvalitetna komunikacija središnje banke ovisi o ustrojstvu unutarnje komunikacije i *inputa* u procesu vođenja monetarne politike (tekuće

¹⁰ Izvještaje središnjih banaka trebali bi činiti: definicije monetarne politike, pristupi i ciljevi i instrumenti monetarne politike.

¹¹ Bank of England objavljuje i ishode glasovanja na sastancima tijela središnjih banaka..

¹² Postoje stavovi kao se transparentnim donošenjem odluka monetarnih vlasti može ograničiti volatilnost financijskih tržišta. Učinci odluka središnjih banaka na kretanje na financijskim tržištima utvrđena su za sve središnje banke, u slučaju ECB svaka izjava pomjera kamatne stope u prosjeku za 1,5 – 2,5 baznih bodova.

¹³ Plath-Randzio, C., Padoa-Schiopa, T.: The European Central Bank: Indpendency and Accountability, Center for European Integration Studies 2000, str. 18

analize i procjene tekuće ekonomskih i finansijskih uvjeta, predviđanja, alternativne projekcije i sl). Još uvijek središnje banke imaju ograničenu komunikaciju glede istraživanja i analize utjecaja središnje banke na ekonomska kretanja, pri objavljivanju rezultata glasovanja i javnosti komunikacije s parlamentom. Središnje banke promatranih zemalja jugoistočne Europe prihvatile su neke oblike komuniciranja s javnošću: priopćenja s razlogom i objašnjenjima učinaka, službena priopćenja osoblja središnjih banaka ili guvernera, publiciranje izvješća o inflaciji i stabilnosti finansijskog sustava. Ipak, središnje banke promatranih zemalja trebaju raditi na osiguranju informacija o održavanju sastanaka monetarnih tijela i odluka koje su na njima donesene zajedno s razlozima koji su uzrokovali takve odluke monetarnih tijela.

5. ZAKLJUČAK

Komunikacija središnjih banaka s javnošću učinkovit je instrument utjecaja na finansijska tržišta i način unapređenja učinkovitosti u donošenju odluka u sferi monetarne politike. Većina radova iz oblasti komunikacije središnjih banaka tretiraju upravo utjecaj komunikacije središnje banke na učinkovitost provedbe i mjera monetarne politike. Utvrđeno je kako finansijska tržišta, tj. njezini sudionici ne reaguju toliko na najavu odluka, već na komunikaciju na dan sastanka, na obrazloženje razloga koji uvjetuju odluku i projekcije u budućnosti. Iako, istraživanje pokazuje kako se središnje banke zemalja u jugoistočnoj Europi mogu uvrstiti u skupinu transparentnih središnjih banaka, jasno je kako monetarne vlasti zemalja jugoistočne Europe moraju izgrađivati transparentnost u komunikaciji unutar nacionalnih granica, ali i potrebu konvergencije sa standardima EU na polju: izvještavanja i objavljivanja, te objavljivanja sažetka minuta („summary minutes“), objavljivanja rezultata glasovanja i monetarnog dijaloga s parlamentom.

LITERATURA

Bank of Albania,
http://www.bankofalbania.org/web/Advance_Release_Calendar_5243_2.php
dostupno (26. 2. 2009)

BIS, Monetary Policy Decisions: preparing the inputs and commutating the outputs, Monetary and Economic Department, February 2008

Centralna banka Bosne i Hercegovine,
<http://www.cbbh.ba/index.php?id=29&lang=bs> *dostupno* (26. 2. 2009)

Centralna banka Crne Gore,
<http://www.cb-cg.org/index.php?mn1=publikacije&mn2=kalendar>
dostupno (26. 2. 2009)

Ehrmann, M.: Central Bank Communication, Research Bulletin, DG Research No. 5, ECB, December 2006

Kandžija, V., Cvečić, I.: Makrosustav Europske unije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008.

Kandžija, V., Živko, I.: Poslovna politika banaka, Ekonomski fakultet Rijeka – Mostar, Blicdruck, Sarajevo, 2004.

Kandžija, V., Živko, I., Skoko, B.: Transparency in Communication Monetary Authorities with Public Transitional Countries through Internet, Informatologia No. 39, CCA, Zagreb, 2006.

Geraats, P. M.: Why adopt transparency? The Publication of Central Bank Forecasts, ECB Working Paper No. 41, 2001

Hanke, S., Sekerke, M.: A Should of Secrecy, The Central banking Publications LTD., Quarterly Journal, Vo. XIII, No. 1., 2002

Hrvatska narodna banka,
<http://www.hnb.hr/monet/hmonet.htm?tsfsg=bd3685da308dc2ce73f4002730583414>
dostupno (26.2.2009)

Narodna banka Srbije, <http://www.nbs.yu/internet/latinica/30/index.html>
dostupno (26.2.2009)

National bank of the Republic of Macedonia, <http://www.nbrm.gov.mk/default-en.asp?ItemID=7AC5135E1C568A419A7E1B7EC93725D8>
dostupno (26.2.2009)

Plath-Randzio, C., Padoa-Schiopa, T.: The European Central Bank: Independency and Accountability, Center for European Integration Studies, Bon, 2000

Winkler, B.: Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making, ECB, Working paper No. 26, 2000.

Vinko Kandžija, Ph. D.

Faculty of Economics University of Rijeka
e-mail: kandzija@efri.hr

Igor Živko, Ph. D.

Faculty of Economics University of Mostar
e-mail: igor.zivko@sve-mo.ba

Branimir Skoko, M. Sc.

Faculty of Economics University of Mostar
e-mail: bskoko@sve-mo.ba

**TRANSPARENCY AND CONVERGENCY IN THE
COMMUNICATION OF CENTRAL BANKS IN THE SOUTH-
EAST EUROPEAN COUNTRIES**

Abstract

Monetary authorities must make transparent communication with the public and financial market players in the process of implementation of monetary policy. Transparency is a way to make information about decisions of monetary committee, reasons for making decisions and efficiency in its implementation clear and distinct. This paper will analyze theoretical framework on transparency in central banks in communication, and field of convergence in monetary transparency in central banks of South-eastern countries to the standards of EU.

***Key word: central bank, communication, transparency, convergence;
JEL classification: E58***